

Anvendelsesområdet for stormflods- og oversvømmelsesordningen ift. vand fra kloakker

I det følgende redegøres nærmere for, hvorvidt vand opstigende fra en kloak, på grund af manglende kapacitet i kloaknettet som følge af oversvømmelse fra en nærliggende sø henholdsvis vandløb eller som følge af stormflod, der medfører skade på bygning eller løsøre m.v., er omfattet af anvendelsesområdet for stormflods- og oversvømmelsesordningen.

Muligheden for at yde erstatning for skader forårsaget af oversvømmelser fra vandløb og søer blev en del af stormflods- og oversvømmelsesordningen ved ændringen af lov om stormflod og stormfald, som trådte i kraft 1. juli 2010.¹

Lovændringen sikrede erstatning for alle, der rammes af katastrofelignende oversvømmelser, der stammer fra vandløb og søer på samme måde, som det indtil da havde været gældende for oversvømmelser efter stormflod.

I loven blev der i lighed med, hvad der var gældende for stormflod, indført en definition af oversvømmelse som følge af ekstrem høj vandstand i vandløb og søer. For begge ordninger gælder, at der statistisk skal være tale om mindst en 20 års hændelse, for at den er omfattet af loven.

¹ Folketingstidende 2009-10, A, L 125 som fremsat. Indførelsen af oversvømmelsesordningen skete på baggrund af et udvalgsarbejde, hvor der i udvalgsrapporten (Rapport om Revision af Stormflodsordningen af 23. november 2009) blandt andet blev anført

”Det er efter udvalgets opfattelse nødvendigt at skelne mellem:

- *Skader fra direkte indtrængen af overfladevand fra vandløb og søer: Sådanne skader kan ikke forhindres og kan opstå ved ekstrem høj vandstand forårsaget af stor vandafstrømning i vandløb efter langvarig, intens nedbør, afsmeltning af is og sne, i forbindelse med opstuvning mv. Oversvømmelser forårsaget af manglende kapacitet i anlæg til vandafledning, eksempelvis kloaknet, er ikke inkluderet i definitionen.*
- *Skader fra indsivning og opsivning af vand fra særligt fugtig jord eller midlertidig forhøjet grundvandstand: Sådanne skader kan forhindres via dræning eller anden forebyggelse.*

Det antages, at direkte indtrængen af overfladevand fra ekstraordinær forhøjet vandstand i åer og søer kun er et problem for et begrænset antal ejendomme, hvorfor det ikke er egnet til forsikringsdækning.”

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 41 71 50 00
CVR-nr. 30 74 16 33
stormraadet@stormraadet.dk
www.stormraadet.dk

Årsagen til oversvømmelser fra vandløb eller søer kan ifølge forarbejderne være stor vandafstrømning i vandløb efter langvarig, kraftig nedbør, afsmeltning af is og sne, opstuvning eller tilsigtet eller utilsigtet blokering af vandgennemstrømning.²

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at oversvømmelser forårsaget af manglende kapacitet i anlæg til vandafledning, eksempelvis kloaknet, ikke er omfattet af definitionen af en oversvømmelse i lov om stormflod og stormfald.³

I forlængelse af stormfloden Bodil i 2013 blev der foretaget en grundig evaluering af blandt andet stormflods- og oversvømmelsesordningerne. Udvalgsarbejdet blev afsluttet i 2017, og blev udmøntet med en ændring af Stormflodsordningen i 2018.

Udvalget til evaluering af stormflods-, oversvømmelses- og stormfaldsordningerne (2017-udvalget) overvejede bl.a. definitionen af oversvømmelser fra vandløb og søer. Udvalget fandt, at det ikke i lovgivningen var tilstrækkelig tydeligt, hvilke vandløb der var dækket af oversvømmelsesordningen. På den baggrund anbefalede udvalget, at dækningsområdet blev fastlagt mere direkte i reglerne vedr. oversvømmelsesordningen. Dette ville efter udvalgets opfattelse skabe en klar regulering, hvilket også ville gøre det tydeligere for de potentielt berørte bygningsejere, hvornår der kan forventes erstatning fra oversvømmelsesordningen.

Samtidig anbefalede 2017-udvalget, at det for oversvømmelsesordningen gjordes eksplicit, at oversvømmelse fra regnvandsbassiner, vandløb, som er optaget i kommunens spildevandsplan, spildevandsanlæg, kloakker samt kilder (kildevæld) ikke er dækket af ordningen.⁴ Det var i fuld overensstemmelse med, hvad der hidtil for så vidt angår bl.a. oversvømmelse fra kloak havde været Stormrådets praksis ind til da.⁵

Udvalgets overvejelser er blevet fulgt ved ændringen af stormflodsloven i 2018. Af bemærkningerne om gældende ret i lovforslaget til 2018-loven fremgår, at oversvømmelse fra kloakker efter fast praksis ikke omfattet af

² Folketingstidende 2009-10, A, L 125 som fremsat, side 13. I bemærkningerne til L 125, § 1, nr. 5, anføres følgende: ”Med baggrund i udvalgets anbefalinger foreslås det, at der indføres et nyt stk. 2, der indeholder en definition af, hvad der forstås ved oversvømmelse som følge af ekstremt høj vandstand i vandløb og søer. Årsagen til disse oversvømmelser kan være stor vandafstrømning i vandløb efter langvarig, kraftig nedbør, afsmeltning af is og sne, opstuvning eller tilsigtet eller utilsigtet blokering af vandgennemstrømning. Oversvømmelse som følge af nedbør er kun omfattet af bestemmelsen, såfremt nedbøren har været langvarig og kraftig. Dette skyldes, at oversvømmelse forårsaget af skybrud almindeligvis er omfattet af ejendoms- og løsøreforsikringer og derfor ikke er dækket af ordningen. Oversvømmelser forårsaget af manglende kapacitet i anlæg til vandafledning, eksempelvis kloaknet, er endvidere ikke omfattet af definitionen.”. Det ses ikke at have betydning, hvor vandet kommer fra i forbindelse med, at der opstår manglende kapacitet i anlægget til vandafledning.

³ Folketingstidende 2009-10, A, L 125 som fremsat, side 13.

⁴ Rapport om de fremtidige stormflods-, oversvømmelses- og stormfaldsordninger, Erhvervsministeriet, marts 2017

⁵ Det anførtes også i bemærkningerne om gældende ret i 2014-loven (redegørelse for gældende ret efter 2010-loven), at oversvømmelse fra kloakker efter praksis ikke omfattet af stormflodsordningen, uanset om der er tale om oversvømmelse efter regnvejr eller som følge af opstuvning af havvand i kloaknettet.

stormflodsordningen, uanset om der er tale om oversvømmelse efter regnvejr eller som følge af ophobning af havvand i kloaknettet. Samtidig fremhæves det i bemærkningerne, at 2017-udvalget anbefalede, at det for oversvømmelsesordningen gøres eksplicit, at oversvømmelse fra regnvandsbassiner, vandløb, som er optaget i kommunens spildevandsplan, spildevandsanlæg, kloakker samt kilder (kildevæld) ikke er dækket af ordningen.⁶

Tilsvarende gælder i øvrigt for stormflodsordningen. Ifølge forarbejderne til ændring af lov om stormflod og stormfald, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 125 som fremsat, side 13, er manglende kapacitet i anlæg til vandafledning, fx kloaknet, endvidere ikke omfattet af definitionen af et vandløb. Oversvømmelse fra kloakker er derfor efter praksis heller ikke omfattet af stormflodsordningen, uanset om der er tale om oversvømmelse efter regnvejr eller som følge af opstuvning af havvand i kloaknettet.⁷

På baggrund af 2017-udvalgets anbefalinger blev der ligeledes i loven indsat en bemyndigelsesbestemmelse til ministeren til at præcisere definitionen af oversvømmelser fra vandløb og søer.⁸

Bemyndigelsen er anvendt til at udstede Bekendtgørelse om erstatning for skader forårsaget af stormflod og oversvømmelse fra vandløb og søer.⁹ Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, at som vandløb og søer anses:

- 1) Åbne vandløb og søer, som er omfattet af vandløbsloven.
- 2) Rørlagte vandløb, som er omfattet af vandløbsloven, i det omfang der er konstateret en 20-års hændelse uden for den rørlagte strækning, og når det samtidig dokumenteres, at skaden stammer fra det rørlagte vandløb og ikke skyldes manglende vedligeholdelse heraf.

Som vandløb og søer anses, ifølge § 2, stk. 1, ikke:

- 1) Bassiner til opsamling af regnvand.
- 2) Vandløb og anlæg optaget i den kommunale spildevandsplan.
- 3) Kloakker.
- 4) Kilder (kildevæld).

Denne retstilstand var også gældende som Stormrådets praksis inden ændringen af reglerne i 2018. Et eksempel fra praksis er en afgørelse fra Stormrådet på en klage fra en skadelidt (sag 14/07042). Sagen vedrører spørgsmålet om, hvorvidt klager kan få erstatning for løsøre, som var placeret i kælder/underetage. Det fremgår af sagen, at klagers løsøre blev beskadiget, da vandet kom ind i huset gennem kloakken og afløb i gulvet. Stormrådet stadfæstede forsikringsselskabets afslag på erstatning, da skaden var forårsaget af opstigende kloakvand og ikke af havvand.

⁶ Folketingstidende 2017-18, A, L 87 som fremsat, side 9.

⁷ Folketingstidende 2017-18, A, L 87 som fremsat, side 9.

⁸ Folketingstidende 2017-18, A, L 87 som fremsat, side 9.

⁹ BEK nr 799 af 19/06/2018, Bekendtgørelse om erstatning for skader forårsaget af stormflod og oversvømmelse fra vandløb og søer

Konklusion

Det vurderes på den baggrund i overensstemmelse med gældende ret og Stormrådets hidtidige praksis, at vand opstigende fra en kloak ikke er omfattet af anvendelsesområdet for stormflods- og oversvømmelsesordningen. Dette gælder, uanset om det sker i forbindelse med/nær tilknytning til, at der er sket oversvømmelse af en nærliggende sø henholdsvis vandløb eller i tilknytning til opstuvning af vand som følge af stormflod.